

прави. Нъ има два бѣлѣга, по кои-то всякой може да познае дали е прѣсть-та варовита. Имено, ако ся полѣе на земѣж-тѣ нѣкоя силна киселина напр. ягкѣ оцетѣ, или симпурна киселина, то ще земе да шумти и да ври и то толкова повече, колко-то повече има у неѣж варѣ; защо-то киселица-та пѣди изѣ варѣ-тѣ вѣгленнѣж-тѣ киселинѣж, сир, единѣ вѣтрѣ (газѣ) кой-то и докарва да ври прѣсть-та. ¹⁾ Варовита прѣсть е и тамѣ дѣ-то расте коприва, кѣпинакѣ, и дѣ-то ся намиратѣ много бухери (плюшкове), защо-то на тыя животны трѣбува варѣ за да си правятѣ чурупкы-ты.

Варовита прѣсть ако е намѣсена съ глинѣж бѣва бѣлѣзникава и ся казва проста бѣла-прѣсть; тя и не е много плодовита нѣ все е пѣ-добра отѣ самѣж-тѣ глинѣж. На варовитѣ бѣлѣж прѣсть расте дѣтелина, лѣнѣ и лозіе.

д) Черна прѣсть.

Кога-то угнѣжтѣ листа, шума, дѣрво, стѣлѣіе кореніе и другы такыва части отѣ растеніе, тѣ ставатѣ на торѣ, и ако угнѣжтѣ ещѣ повече обрѣщатѣ ся на *чернѣ прѣсть* или *хумусѣ*, както наричатѣ тѣж прѣсть и наукѣж-тѣ. Както казахмы пѣ-горѣ такѣва черна прѣсть ся намира най-много изѣ гѣсты горы и по мѣста, дѣ-то ся слагатѣ и сѣкѣжтѣ много дѣрва.

Черна-та Прѣсть е като торѣ за това безѣ неѣж никоя земя може да бѣде плодовита.

Нѣма земѣж, коѣж-то да нѣма много или малко чернѣ прѣсть, защо-то всякѣдѣ, дѣ-то расте было трева, было трокотѣ, было Дѣрвѣе, все изгнѣва отѣ тѣхѣ по нѣщо та ся прави черна прѣсть. Едно странище или орница, дѣ-то има много странѣ, трѣвѣж и пр. или едно лозіе, дѣ-то има много листа, прѣжкы окапалы и пр. ако ся заоре и зарови, то всички тыя растителны останкы щѣтѣ изгнѣжтѣ та щѣтѣ станѣжтѣ най-сѣтнѣ на чѣрнѣ прѣсть.

Черна-та прѣсть не е все еднаква и нѣе трѣбува да знаемѣ че има *плодовитѣ чернѣ прѣсть* и *ялавѣ чернѣ прѣсть* или *мѣртвицѣж*.

¹⁾ Вѣгленна киселина излиза и вѣтрѣе изѣ мусто-то (прѣсно вино) и тя докарва да шумти вино-то докѣ да прѣври.